

Med forbehold om endringer

SPERRET til 17.12.1986

kl.1400

Statsminister

Gro Harlem Brundtland

Tale i anledning rasjonaliseringsdirektør Inger Louise Valles
fratrede onsdag 17. desember 1986.

Kjære Inger Louise,

Etter 34 år trer du nå ut av statens tjeneste. Jeg vet jeg kan si; det har vært et liv i engasjert og levende innsats for det norske samfunnet. For jeg har sett det på nært hold, og hatt gleden av å stå sammen med deg i den kampen. Du var av dem som gav et nytt og uerfarent kvinnelig regjeringsmedlem råd og hjelp i tiden fra september -74. Om å være kvinne i et mannssamfunn, om hvordan budsjett-drøftingene på Staur grundig måtte forberedes, ikke bare for eget fagområde, men for helheten.

Jeg tror vi etterhvert kunne lære av hverandre, for gjennom år satt vi ofte igjen ved kaffen etter regjeringslunsjen og gav inspirasjon til arbeid og tenking, spurte om veien å gå og hvilke verdier som trengte aller størst oppmerksomhet.

Jeg kjenner deg og hva du står for og kan med trygghet konstatere: Du har utrettelig bidratt til å menneskeliggjøre samfunnet, først og fremst staten og statens handlinger; for kvinner, for samfunnets svake og utstøtte, ja for alle.

Men først til litt av din egen historie slik den også gir et bilde av viktige trekk fra de siste tiår, med viktige krefter for forandring i det norske samfunn.

Du har vært foregangskvinne. Som fersk kvinnelig jurist opplevde du som andre å bli forbigått av dårligere kvalifiserte mannlige søkere. Du var eneste kvinne i Regjeringen som forbrukerminister i 1971. Du var vår første kvinnelige kommunalminister. Du vakte oppsikt i det departementet som den første stats-

råd som gikk hjem til middag hver dag. Ved å være i fortroppen, og ved å insistere på at også toppjobbene må tilpasses kvinners verdier og behov - banet du vei for bedre likestilling mellom kvinner og menn.

Du banet ny vei som justisminister. Jussen har aldri vært nøytral eller upolitisk. Men du tok opp en ny kamp mot den form for politikk som utfolder seg i det skjulte - i ly av myter og forestillinger om den "objektive" juss. Det kostet. Du høstet storm. Senere er en del av de sammenhenger mellom makt og rett som ble påvist i kriminalmeldingen blitt alment akseptert. De har bl.a. satt sitt preg på den store innstillingen fra Straffelovkommisjonen om prinsippene for en ny straffelov.

Også i Rasjonaliseringsdirektoratet har du gått foran. Du har ført videre det arbeid du deltok i som justisminister med forenkling av offentlige lover og regler. Du har tatt til orde for nytenkning innen personalforvaltningen og i synet på den statlige lederrolle.

Rasjonalisering av statlig virksomhet er heller ikke uten konflikter. Men konfliktene spiller seg her ut mer i det stille - bak de tunge dører og i maktens korridorer. At det er blitt stillere rundt deg skyldes ikke at du har gått i dvale. Det skyldes mer at åpenheten ikke er så stor i den offentlige forvaltning.

Jeg føler meg sikker på at du, enda mer enn andre, er glad for den frihetsdebatt vi har dratt igang i parti og fagbevegelse. Du har alltid sett fremover, vært i beste forstand radikal, tenkt i nye baner og vært på leting etter nye og bedre svar.

Ditt yrkesaktive liv har falt sammen med en tid hvor det norske samfunn har gjennomgått store endringer. Vårt samfunn har endret seg fra en tilstand hvor solidaritet var et virkemiddel for de mange svake overfor de få og mektige. I dag betyr solidaritet at de mange må gi avkall på noe, for at de få svake skal få bedre betingelser. Det er lett å glemme solidariteten når målene synes nådd for mange. Solidaritet betyr å stå vakt om viktige offentlige garantier for velferdssamfunnet også i en tid hvor de flestes velferd ikke lenger er direkte avhengig av dem.

Kamp for det som er de svakestes vern er den eneste måte å sikre det vi har oppnådd gjennom møysommelig innsats, av menneskelig verdighet og kvalitet.

Men velferdssamfunnet sikres ikke bare ved å holde fast ved de seire som er vunnet. Utbyggingen av det offentlige skaper nye maktkonsentrasjoner. Det krever en stadig innsats for å sikre at det offentlige byråkrati virker slik det er ment: Til tjeneste for menneskene. Byråkratiet må ikke få kjøre i foreldete spor eller bli et mål i seg selv. Som du selv har sagt det: Det offentlige har bare en berettigelse; nemlig å tjene menneskene. Du har alltid insistert på at det ikke bare er snakk om å gjøre tingene riktig - enda viktigere er det å gjøre de riktige tingene.

Du har aldri latt likegyldighet få råde, alltid tatt i bruk din vilje til å forandre, og hatt mot til å kjempe.

Selv når du møtte hard motstand, var din stil ikke den kompromissløse og provoserende. Din stil har vært kombinasjonen av en klar verdiholdning med en praktisk og fornuftig måte å angripe problemene på. Du har selv bevist at det er en vei som gir resultater.

Ditt arbeide som foregangskvinne for å menneskeliggjøre samfunnet og for å hindre maktmisbruk, står som en inspirasjon for mange som kommer etter. Du sa da du gikk av som statsråd at du gledet deg til å bli glemt. Men du er ikke, og blir ikke glemt. Tvertimot blir du husket som den du er og har vært; ærlig, uredd og med klare idealer.

Det er mitt ønske og mitt håp at du fortsatt vil gå foran i mange år. Vi vil ha bruk for deg og alt du står for i debatten om det norske samfunns vei videre.